

המסע האחרון

מאת אקיס האצ'ואנאטו יוון

הניחה את ידה על מצחי.
"ההוטב לך?"

"היכן היער?" שאלתי.

"הרגע", לחשה, "היער נשאר מאחורינו."

"אבל כיצד הגענו לכאן?"

"נשאתי אותך על גבי. אבא נשא את רווי. היית אפוף קדחת. קראת לאמא. ההוטב לך?"

התרוממתי וחיבקתי אותה בזרועותי. מובן מאליו שהוטב לי. הרי ליבה הלם לצד ליבי ונסך בי אומץ. הייתי רעב מאד. אבל החלטתי שלא לומר לה זאת.

השמש חייכה אלינו. החזרתי לה חיוך. רווי נעורה משנתה ואורורה מיהרה לגשת אליה.

"רוצה משהו?" שאלה.

הילדה לא השיבה. היא הביטה בי ובאורורה כאילו ראתה אתנו בפעם הראשונה. רציתי לגשת אליה, כאשר שמעתי את קולה המפוחך של אורורה:

"דם!"

גרעדתי.

"דם!" אמרה אחותי, "אבא..."

אותה שעה ראיתי זאת. ראיתי את הדם הקיולח מפי אבינו השקוע בתרדמה. פניו היו שלוחים. דומה היה כי הוא שכח את הכפר הבודד. את אמא ואת הלילה ביער. שוליות הדם אשר על הקרקע הלכה וגדלה.

"אבא", לחשה אורורה ונגעה בידו.

אבא לא השיב.

"אבא!" זעקה רווי

עיני אבינו נפקחו לאיטן. הן היו מלאות כאב חרישי. הוא ניסה להתרומם. אולם פרץ דם חדש אילץ אותו לשוב ולהשתרע על הארץ.

"אחתי את המועד", לחש בחיוך מר.

הוא סקר אותי ואת אורורה. אחר הושיט את ידו וליטף את שערה הזהוב של רווי.

"קירה", אמר רכות, "לא הצלחתי להחזיק מעמד."

עיני מלאו דמעות. עצמתי אותן לרגע קל, וכאשר שבת ופקחתי ראיתי את אבא מוטל בלי נוע ועיניו עצומות.

"אבא!" זעקתי. אחותי בידו, טלטלתי אותו. אולם הוא לא הסיף לדבר עוד.

אורורה נשתנתה לחלוטין. מעיין כוחה דלל. עיניה נעצמו ושפתיה רטטו.

היא הדפה את רווי הצידה. אחר נפלה על גופת אבינו האהוב ופרצה בבכי מר.

גונגו היה ללא גבול. הוא יקד כלהבה אדירה, וכל הדמעות שבעולם לא היו יכולות לכבותו. הוא התנשא עד לשחקים, אחר צנח והעיק על ליבנו בכל כובדו.

לחצתי את ידה של רווי. מה יהא בסופנו?

"מה נעשה עתה?" נאנקה אורורה. —
היא קמה ממקומה. עיניה נראו בצפורים קצוצות-כנפיים. "מה יהיה בס פנו?" שאלה ביאוש.

אילו רק יכולנו להשיב על שאלתה. השמש כבר שקעה. לא יכולנו לחשוב.

עורב קרקר מעל לראשינו. ברק פיוז במרחק, ובעקבותיו בא הרעם. דומה היה כי ההרים נתרסקו לגזרים וקץ העולם הגיע. אורורה נשכה את שפתיה, התבוננה על סביבותיה וציעה קדימה. הברק נצנץ שנית, ורווי נפחדה.
או — — — רווי!"

אורורה באה במרוצה, חלפה על פנינו ונעלמה באפילה. מה היא מפשטת?
"אהוי!"

שמענו אתה זועקת. העננים לא נענו. מדוע?
"אהוי!"

הקיל רטט ונאלם. לא עיניו, וכאשר קרבה אורורה אלינו פרצנו בבכי.

הברק נצנץ שנית — הפעם בקרבת מקום. אחותנו הבכירה קצצה ממקומה. בקרבתנו ניצב שיח. כרתנו מענפיו וכסינו את גופת אבא. הגשם הגיע עדיין. הברקים קרעו את הרקיע לגזרים. הרעב הלם בליבותינו. אחזנו זה בידו זו ויצאנו לדרך הארוכה והאפילה. רק רווי הסבה את ראשה והזהוב לאחור ושלחה מבט אחרון בגופה המכוסה למחצה... מבט אחרון.

נו הולכים. הולכים ושותקים. אין אנו יודעים את מטרתנו — ואין אנו רוצים לדעת אותה. אוצר הדמעות דלל. בגדינו מכוסים דם קרוש. אין אנו יודעים אם דם אבינו הוא, או דם אמנו, או דם לבנו הפצוע.

נתאלאתי פחד

לחצתי את יד אני והאשכתי בדרכי בצעדים אהירים

הוא הלך בעקבותינו.

האפילה גדלה.

החשתי את צערי.

אין ספק שאל וים זנח אותנו.

פרצתי במרוצה.

האחרים רצו בעקבותי.

יצור מסתורי הליל בתוך היער.

נפלתי.

אבא נפל לצירי.

נשימתי פרפרה כציפור

שנלכדה.

העצים הגבוהים הסתירו מעינינו את הרקיע. טיפות הגשם הראשונות הפתיעו אותנו. "היורד גשם?" לחשנו.

"כן", השיבו לנו נועי העצים הענקיים.

היה זה גשם קל. הטיפות צנחו לאיטן מבעד לענפים ונספגו באויר ובאדמה. ביער נשתררה דממה. עשינו את דרכנו בינות לעצים הדוממים.

"אבא!" זעקתי לפתע.

משך הגשם נדם. העצים שלחו בנו את מבטם. לבי הלם ומרצות. אבא רץ אלי ביאוש. כבשתי את פני בכפות ידי ולחשתי:

"אבא, אני ירא!"

הוא חיבקני בזרועותיו והתאמץ לחייך.

המשכנו בדרכנו. הגשם נחתך.

פתע הבקיע קולה הרם של רווי את דממת היער:

"אני רעבה!"

נפנית אליה.

"אני רעבה!" שבה וקראה הילדה.

אורורה שלחה מבט מלא יאוש. עיניה התכולות הפכו עמומות.

"נעבור עוד ככרת דרך", אמר אבא צרודות, "רק עוד ככרת דרך."

"עד מתי, אבא, עד מתי?" אמרה אורורה בקול רווי דמעות.

עד מתי? שאלתי את עצמי. המשתרע יער זה עד קצה העולם? האם לא ייגמר גשם זה עד סוף כל הדורות? גם אני הייתי רעב. דומה היה כי עדת תולעים מכוסמת בקרבי.

"אני רעב". אמרתי ונעצתי תחת.

"ומה בכך?" קרא אבא. "גם אני רעב. גם אני עייף. אולם אנו מוכרחים לעבור עוד ככרת דרך. אולי..."

שיעול יבש בא והפסיק את דבריו. פניו החווירו כסיד. הגשם התגבר. שלחתי מבט ברווי. שערה הלח היה דבוק אל פניה. והיא לחשה ללא הרף: "אני רעבה! אני רעבה!"

שפתיה של אורורה היו הדוקות. חזה הקטן נע ושמלתה היתה דבוקה אל גופה. היא שלחה מבט באבא והוא הרכין את ראשו.

"איני יודע מה עלינו לעשות", אמר.

התבוננתי על סביבותי. הערב רד. העצים הפכו גבוהים יותר, וצמרותיהם נעלמו ברקיע. הצפורים לא צייצו לברכנו בליל מנוחה. רק טפות הגשם נצנצו מסביב כעיניים קטנות ומרושעות.

נתמלאתי פחד. לחצתי את ידו של אבי והמשכתי בדרכי בצעדים מהירים. הוא הלך בעקבותי כשהוא משתעל ללא הרף. רווי ואורורה נגדרו בעקבותינו. האפילה גדלה. החשתי את צעדי. אין ספק שאלוהים זנח אותנו. פרצתי במרוצה.

האחרים רצו בעקבותי. יצור מסתורי הליל בתוך היער. דומה היה כי העצים צוחקים למשבתנו. נפלתי. אבא נפל לצירי. נשימתי פרפרה כציפור שנלכדה. עצמתי את עיני והאפילה אפפה אותי מעברים.

אשר שבת ופקחתי את עיני, שלחה השמש את אורה הקלוש ממרומים, אורורה ירדה לצירי. אבא ורווי היו שקועים בתרדמה עמוקה.

"היכן אנו?" שאלתי בתמהון.

אחתי השקיפה על המישור הענקי המשתרע לפנינו. אחר

רוי הקטנה המשיכה לבכות גם לאחר שחצינו את הנהר. רגליה הקטנות היו פצועות מן הדרך, ודמה נסף על גבי האבנים. משהו חנק בגרוני. המסע הארוך, מימיו הקפואים של הנהר, הרקיע המעונן — כל זה היה כאין וכאפס לעומת דמעות אחותנו הקטנה.

התבוננתי באבינו המפסיע דומם. סקרתי את שפתיה ה־ הדוקות של אחותנו הבכורה, אורורה. הם לא שמו לב לרווי. צעדנו במהירות — כנרדפים. רציתי להראות להם את הדמעות ונשפתי הדם רציתי לשאול אתם מדוע עזבונו את כפי רגו. אולם לא היה בי כוח לעשות זאת.

פתע זכרתי את אמא. הייתי בטוח כי אבא ואורורה חושבים רק על דבר אחד: אמא איננה איתנו! כן, היא נרצחה לנגד עינינו, ליד האח העיומת.

עתה זכרתי הכל. זכרתי את הלילה, את האש אשר אכלה את כפרנו, את זעקות האימים ואת שלוליות הדם על מרצפת הרחוב. הזעקות העירו אותנו משנתנו. אמא נגשה אלי ואל רווי וחיבקה אותנו בזרועותיה. אורורה ואבינו החולה לא נמצאו בבית. רווי שאלה:

"מדוע אין אבא ואורורה איתנו?"

"אין הם רוצים להיתפס". לחשה אמא.

"להיתפס? עלידי מי?"

אמא נשכה את שפתיה ושתקה. בעיניה חלף ברק מזור. פתע נפתחה הדלת ובפתח הופיעה דמות ענקית.

בחדר נשתררה צינה. ליבי פעם באימה.

"היכן בעלך?"

"אינן רוצה לדבר?"

אמא לא אמרה דבר.

כבשתי את פני בחיקה החמים. אולם יד של פלדה אחזה בי ובאחותי והדפה אותנו לקרן זוית. סכין הונפה כלהבת אש ונגעצה בחזה האהוב עלינו. הדם קלח פלגים פלגים, והעיניים אשר השיגחו עלינו משך זמן כה רב נעצמו לנצח.

דליקה השתוללה בכל עווה. הלהבות האדומות נראו כ־כפיות העומדים לבלענו. איש לא בא לעזרתנו. רק גופתה של אמא היתה מוטלת שם בתוך שלולית דם נוצצת.

אותה שעה פרצה רווי בבכי. אחזתי בה ורצתי החוצה. הרחובות היו מלאים דם, זעקות, צללים אפלים ולהבות אש.

"אורורה!" זעקתי, "אורורה!"

רווי בכתה. במורד הדרך שטף זרם של נוזל כהה. דם או מים?

"אורורה!"

גרוני יבש וליבי התרוקן מכל. אבא נעלם אף הוא.

"אורורה!"

פתע הופיע אורורה מאישם. שערה היה פרוע. היא חיבקה אותנו בזרועותיה ונשקה לנו.

"לכו אל הבאר וחקו לי שם."

נצמתי אל שולי שמלתה.

"אורורה! הם רצחו את אמא!"

פיה נפער לרווחה. היא פנתה משם והלאה וזינקה אל תוך האש.

רצנו לעבר הבאר. הלילה נקרע לגורים, ושרידי צללמי רדפו אחרינו כשוי שחת. האדמה היתה קשה. האבנים פצעו את רגלינו. פתע נזכרתי באבא. הוא הירבה לאחורונה להש תעל ולירוק דם. לאן נעלם אבא? כוחותי כלו, וכאשר הגענו אל הבאר, חיבקתי את רווי ורצתי בבכי מר.

איני יודע כמה זה נמשך. אני יודע רק שרווי בוכה עדיין. איררה ואבא נמצאים איתנו. צלחנו את הנהר. האם אנו בוכים רק מפני שהשארנו את אמא בכפר?

הדרך היתה ארוכה וקפואה. הרקיע היה מעונן. ההרים — אשר צפו עלי ימי ילדותנו כבר נשארו מאחורינו. לא נפנינו לעברם. קרוב לוודאי שהם סיפרו זה לזה על סבלנו הגדול בליל אמש. ואפשר שהם חשבו כי לא נזכה עוד לשוב ולראותם.

"אני עייפה", אמרה אורורה וישבה על הארץ. ישבנו כולנו. עיני אורורה צפו למרחקים. רציתי לשאול אותה על ליל אמש. מה אירע? מדוע הועלה כפרנו באש? מדוע נרצחה אמא? הרי לא עשינו רעה לאיש. רווי ואני שיחקנו מתחת לעץ הגדול. אהבנו את אלוהים ואת ההרים שלנו. מדוע זה מלאו רחובות כפרנו אש, דם וזעקות אימים? העננים מעיקים עלי. אבא משתעל ונאנק. הוא מרעיד מקור. עיניה של רווי עצומות.

"הנעבור מרחק רב?" אני שואל את אורורה. אורורה שותקת. עיניה צופות למרחקים. שערה נופל על פניה בקיפוצות וזהובות.

חתי הגענו ליער עצי התירזה? קשה להשיב על כך. זלכנו דומם. שמענו רק קול פיצוח הענפים היבשים מתחת לרגלינו. נסינו לשכוח הכל. אפילו את החיים עצמם.